

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

352

Hely

Idő

"1923"

Személy

Szerző:

Cím: *A kerületi előjáróságon*

Forrás:

Népszava

Bn

(Hely)

1923. 5. 9.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

352.05 (1923)

Székesfővárosi házinyomda 1923

A kerületi előjáróságon.

A tisztiorvosok előszobájában. — A Népegélelmező Különlélmény.

A tisztiorvosok előszobájában egymás hegyén-hátán várunk. Együtt a sok ember... Csaknem valamennyien kopott ruhában, foszladozó nagykendőben, rongyos cipőben. Lenyomordott, fáradt, vén mindahány, még ha fiatal is.

A kerületi tisztiorvosok 9—10 óra között rendelkeznek. Háromnegyed 9-kor már posztolunk... 9-kor egy tüt sem lehetne leejteni... Fél 10-kor fölzudul a kérdés: „Mikor jönnek már a doktor urak... az embernek dolga is volna... mikor kerülünk így sorra, jó isten!” — „11... Az egyik ablaknál ülő „közeg” szól: „Jön már a tisztiorvos ur!” — A tömeg fölzug... Csakugyan látjuk, amint elmegy a folyosóra nyíló ablakok előtt. Lassan lépked, meg-megáll... újságot olvas, érdekeli a politika. Az előszobában áhitattal nyitnak neki utat. Egy percre még szorosabban dörzsölődik egymáshoz a sok ápolatlan, viharverte ruha, még intenzívebben ömlik össze a sok füledt lehelet... És jön már a többi tisztiorvos is. Egyszerre három. Kiséretükben két jól öltözött ur és egy kosztümös, szőrmeboás hölgy... Áttörtetnek a tömegben, a hivatalos szoba ajtaja már be is zárult mögöttük... Kint halkán, türelmetlenül zognak az emberek... Most közbelép a négy „közeg”, akikhez eddig nem volt szabad szólani, mert hetykén jött a ridoszt: „Várjon türelmesen sorára...” — Közbelépnek és a két tisztiorvosi szoba előtt sorakoztatják a várakozókat: „Maga milyen utcában lakik... és maga... emide álljon, a kutya mindenét, nem mondtam már egyszer... maga mi járóban van?...” És sorba állnak az emberek... Olyanok vannak itt együtt, akik bizonyára megszokták az ácsorgást hatósági élelmiszerbódék előtt, tejkiosz-

tásnál, fogházudvaron. Páros sorba verődik a sok panasz...

Panaszok áradata.

Egy szőke, vékony asszony majd hogy össze nem roskad, szeméből kisikolt a láz. Mondja szomszédjának:

— Dohánygyárban dolgozom... már egy hete rosszul vagyok, kértem a gyárt, hogy engedjen el pár hétre... a gyári orvos megvizsgált és kijelentette, hogy ilyen bajjal munkásasszony még nem heverészhet ágyban... Azt tanácsolták, hogy jöjjenek ide a tisztiorvoshoz. Ha ő kiadja a bizonyítványt, hogy csakugyan beteg vagyok, a gyárnak muszáj szabadságot adni.

Öreg, szakállas férfi kezét mutogatja. Csupa bütyök, csomó, daganat mind a kettő. Panasz-kodik:

— Már majd egy félesztendeje vesztegetem időmet, hogy tisztiorvosi bizonyítványra másik lakást kapjak. Olyan oduban lakom, aminek faláról csurog a víz... Csupa köszvény már a testem... Hát tudok én ilyen állapotban dolgozni?!

Egy házaspár beszél, hogy miért jött ide. Az asszony szeme vörös a sírástól, sápadt arcát most is öntözi a könny. Meghalt a 13 éves fiuk. Már inas volt és olyan jó gyerek. A „szárazbetegség” elvitte... A házaspárnak kevés a keresete, a gyerek betegsége sokba került, arra ment rá minden kis holmijuk. A tisztiorvostól ingyentemetést akarnának kérni... „Van szegénységi bizonyítvány?” — érdeklődik valaki. Nincs, ők mindig dolgoztak, szegénységi bizonyítvánnyal nem akartak élni. „Akkor nem is lesz ingyentemetés!” — mondják. Mert a sze-

génységi bizonyítványt az erre kijelölt hivatalos szobában kell kérni... aztán az előjáróság kiküldi a szegénygyámot, aki utánajár, hogy a szegénységi bizonyítványt kérelmező fél csakugyan szegény-e... azután — ha jól megy — még eltart néhány napig! Az egész eljárás igénybe vesz vagy két hetet. Addig pedig nem feket ravatalán a halott. „Hacsak nincs hozzá valami protekciója, mert akkor gyorsabban megy” — vetik közbe.

És mint varázsige, nyílik mosolyra ajka, lop fényugárt szemébe a csodaszó: „Protekció... lakás... szegénységi bizonyítvány... protekció...” A tisztiorvosi szoba ajtaja most kinyílik és kilép rajta a szőrmeboás hölgy. Az orvos hangja szól ki utána: „János, kísérje le önagságát az ötbe, földszint, kaputól balra...”

Földszint... kaputól balra.

Sötét, dohos, kétestisztaságu helyiség. Itt várnak azok, akik szegénységi bizonyítványt vagy ennek alapján ingyenélelmiszert és ruháért kérnek... A szőrmeboás hölgy nyomtán nyitok be én is. Tele van emberekkel; a legtöbb asszony és gyerek. Két ajtó előtt várakoznak — az első pár szorosan az ajtófélfához lapulva —, a pusztulás ellen védekező nyomor törhetetlen, kitartó, konok kifejezésével arcukon. A fal melletti falócán fiatal, viaszksápadt férfi ül, térdén csecsemőt ringat, melléből időnként száraz, görcsös köhögés szakad föl... Beszélgetünk... Elmondja, hogy lakatosmunkás, a fronton tüdőlovást kapott és azóta nem állt helyre az egészsége, nem lehet kitartó a munkában, bár nagyon szeret dolgozni. Mégsem veszik rokkantszámba... Legerősebb támasza derék felesége, aki kettő helyett is dolgozik, ápolja őt és a gyerekeket...

A belső szobából kijön a boáshölgy, kezében akta. Még mindig János kalauzolja... Mögöttük ökölbe szorulnak a kezek. „Ni, a boás nagy sága, délelőtt „szegénységiért” szaladgál, délután kávéházban ül...” És mint medrőből a folyó, úgy önt ki a sok keserűség: „Özveg vagyok négy gyerekkel, nap számban surolok, mosok, hogyan vegyek cipőt, ruhát. Élelmet

valamennyiünknek. Hetk óta járok ide, még nem kaptam semmit... Az én úram két év óta nem tud fölkelni az ágyból, magam keresek órát és két gyerekre. Amióta idejárom egy pár cipőt, 5 kiló kenyérlisztet és 3 kiló babot kaptam, rég elfogyott minden, most egyik napról a másikra biztatnak..."

Bejön egy asszony, jobbról-balról egy-egy sápadt, vézna gyerek kapaszkodik szoknyájába. Kérdi: „Kapunk itt valamit?” — Sugja a kórus: „Kapunk fenét! Reggel óta ácsorgunk, most dél van és még a biztatást is csak várjuk!” Az asszony elsírja magát, vele zokog a két gyerek: „Főnt a Népségélyzőben se kaptunk semmit... nem tudok dolgozni, fáj minden porcikám ha csak megmozdulok... Mi lesz velünk?!” — Mondják a többiek: „Vagyunk így elegen!”

A Népségélyző Különítménynél.

Fölmegyek a második emeletre. Rengeteg ember ácsorog itt is. Közöttük hadirokkantak, hadiözvegyek. Türelmetlenség, idegesség. Kórusban zugják: „Mára vagyunk iderendelve, már hetek óta járunk ide hiába, ma talán csak kapunk valamit!” Nyílik az ajtó, kitódul rajta a csoport, amely elsőnek került be. Szemből, ajakból, némán és szavakban tódul feléjük a kérdés: „Mi van odabenn... Kaptunk valamit.” Amazok rázzák fejüket: „Segélyt nem kaptunk! De adtak egy számot, hogy majd azzal jelentkezünk itt, ha behívnak bennünket.”

Elcsigázott, agyondolgozott asszonyok, csénevész gyerekek, férfiak, akiknek kezében koldusbottá alacsonyodik a mankó, egymásra merednek. Aztán harsány erővel tör ki belőlük a vád: „Hát még a segélyt se... még azt a nyomorult segélyt se!... Számot adtak!”... Most megint hetekig a számot ebédeljük, a számot vacsorázzuk...! Mint a furiák, úgy dőlnek az ajtónak az elesigázott asszonyok... Harsognak a „közegek”. „Csoportonként menjenek be... akik már kaptak számot, menjenek haza...!” „Igen, haza, mindig üres kézzel haza... bolondítani tudják csak az embert...!” — kiáltják feléje.

Amikor már üres a folyosó, a hátulsó lépcső felől asszony lopózik a különítmény ajtajához. Kopott kendője alatt szopósgyereket szorongat melléhez, egyik kezén ványadt, szomorú fiúcskát vezet... Megkapja a kezemet, visszatart a ruhámnál fogva, azt hiszi, hogy a „missziótól” vagyok, mindenáron el akarja mondani baját: „Nagysága, igaz, hogy én semmit sem kapok a Népségélyzőtől?... Az első úram elesett a háboruban... tőle való ez a kis fiú... igaz, nem voltunk összeesküdve... azt mondják, ezért nem kapok segélyt a gyerekért... a második emberrel most esküdtünk össze, mielőtt ez a szopós itt született... nem rossz hozzám, de a kisfiút nem szereti, mert nem kapunk érte segélyt... Mindenáron a menhelyre akarja adni... Istenem, Istenem, meghasad a szívem, hiszen azért, hogy törvénytelen, mégis az én édes szülöttem... Nagysága, nem lehetne ezt ott bent elmondani a nagyságos uraknak?”

Hiába igyekezem megnyugtítani az asszonyt. A lépcsőn is zokogva kapkod kezem után, fogja a kabátom ujját... Lent, a kaputól balra, az ötös számú ajtó előtt még mindig várakoznak emberek...

Ó, Szegénység, minden sötétségnek alattomos anyja, áldott legyen a kéz, amely téged kiűldöz a világból...